

211/2196 11

2

AZ

UNGI EV. REF. EGYHÁZMEGYE

1890. ÉVI SZEPTEMBER 9-ÉN

ÁGTELEKEN TARTOTT ŐSZI KÖZGYŰLÉSÉNEK

JEGYZŐKÖNYVE.

SZERKESZTETTE

BACSKAI SÁMUEL

egyh. aljegyző.

UNGVÁR

NYOMATOTT POLLACSEK MIKSA KÖNYVNYOMDÁJÁBAN

1890.

AZ

UNGI EV. REF. EGYHÁZMEGYE

1890. ÉVI SZEPTEMBER 9-ÉN

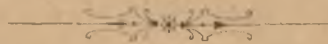
ÁGTELEKEN TARTOTT ÓSZI KÖZGYŰLÉSÉNEK

JEGYZŐKÖNYVE.

SZERKESZTETTE

BACSKAI SÁMUEL

egyh. aljegyző.

U N G V Á R

NYOMATOTT POLLACSEK MIKSA KÖNYVNYOMDÁJÁBAN

1890.

Az ungi ev. reform. egyházmegye
1890. szeptember 9-én Ágteleken tartott
közgyűlésének

JEGYZŐKÖNYVE.

Jelen voltak :

Előbb Szabó József helyettes esperes, később Szabó Endre esperes és Kovách Károly egyházmegyei gondnok elnöklete alatt :

Egyházi tanácsbírák : Orémus Dániel, Virág József, Pazar József, Ábrahám István és Magyar József.

Világi tanácsbírák : Horváth Dezső, Bernáth Zoltán, Jászay Mihály, Patay Gyula, Felföldy Ödön és Köröskényi Elek. Hegyi György egyházmegyei ügyvéd.

Baeskai Sámuel és Homoki Antal aljegyzők.

Lelkészek : Urbán Mihály, Magyar Bertalan, Németh Péter, Pazar István, Szabó Károly, Benedek János, Morvay József, Szücs István, Nagy Sándor, I. Szabó Endre, Tóth József, id. Szakal István, ifj. Szakal István, ifj. Maksa József, Hegedűs Sámuel, Kis László, Vágó István és Keeskeméthy Lajos ; továbbá : Szabó István helyettes-, Köröskényi István, Kovács Kálmán, Kovács István, Kozma József, Pazar Kálmán segéd lelkészek.

Tanítók : Matulay Pál, Lázár István, Csengery Jenő, Kertész János, Szentimrey Ferencz, Bóczér István, Váczy Sándor, Böszörményi János, Bakó László, Nagy Simon, Laky József és Szabó Bertalan.

Az egyházak képviselői.

1. Nagytiszteletű Szabó József helyettes esperes úr buzgó imában kérte Isten segítő kegyelmét köztanácskozásunkra.

Ezután Nagyságos Kovách Károly egyházmegyei gondnok úr a szép számmal megjelent egyházi és világi képviselőket üdvözölvén

a közgyűlést megnyitottnak jelentette ki.

2. Az egyházak képviselői megbízó levelöket beadván, a küldöttek igazoltattak.

3. Elnöklő helyettes esperes úr megemlékezett azon nagy veszteségről, mely egyházmegyénket f. évi april 12-én nagytiszteletű Makay Dániel ungvári lelkész, egyházmegyénk esperese, a sárospataki főiskola igazgató tanácsosa, konventi képviselő és zsinati tagnak 69 éves korában váratlan és hirtelen elhunya által érte; indítványozza, hogy a nagy érdemeket szerzett férfúnak emléke jegyzőkönyvünkben örökítesék meg.

Egyházmegyénk mélyen meghatva Makay Dániel esperese elhunya által okozott nagy veszteség fájdalma által. hálás kegyelettel, őszinte részvéttel és megérdemelt elismeréssel emlékezik meg az egyházi és iskolai ügyek szolgálatában 35 éven keresztül -- mint lelkész, mint aljegyző, — majd mint tanácsbíró, tanügyi bizottsági elnök, esperes, főiskolai igazgató tanácsos, konventi és zsinati tag-önfeláldozással teljesített munkásságáról, melylyel sikerült egyházát virágzó állapotba helyezni, egyszersmind hívatásának méltóságát úgy az egyházi, mint a politikai téren érvényesíteni. Ekép szerzett érdemeit jegyzőkönyvileg megörökíttetni rendeli.

4. Olvastalott Ungvármegye törvényhatósági bizottsága által Ungvárt, 1890 évi május 20-án tartott rendes köz-

gyűlésből Ungvármegye közönsége nevében Kende Péter alispánnak ^{11. 22. sz.} _{1863. g.} sz. a. egyházmegyénkhez intézett átíratá, melyben tudomásunkra juttatja, hogy a közügyek ellátásában évek hosszú során tevékeny buzgalommal résztvett néhai nagytiszteletű Makay Dániel ungvári ev. ref. lelkész és esperes úr nagyérdemeinek elismerését, és a közélet nagytehetségű bajnokának emlékét jegyzőkönyvileg az utókor számára is fenntartották, és hogy azon nagy veszteség feletti súlyos fájdalomban, mely egyházmegyénket egyik jeles, — érdemekben oly gazdag vezérférfinak elhunytával érte, — a legbensőbbben részt veszen.

Ungvármegye törvényhatósági bizottságának nagy veszteségünk iránt tanúsított legbensőbb részvétének kifejezését egyházmegyénk a legteljesebb méltánnyal fogadja és jegyzőkönyvbe iktatását elrendeli.

5. A Makay Dániel esperes elhunytá által megüresült esperesi hivatal Szabó József eszenyi lelkész, mint legidősebb tanácsbíró által töltetvén be ideiglenesen mint helyettes esperes az általa — tavaszi közgyűlésünk óta végzett ügyekről jelentését beterjeszti.

Jelentése helyeslő tudomásul vétetett. Az esperesi teendőik végzésében kifejtett buzgó munkálkodásáért egyházmegyénk jegyzőkönyvileg elismerését nyilvánítja, egyszersmind életfogytig a „Nagytiszteletű“ címmel jutalmazza.

6. Kovách Károly egyhm. gondnok úr jelenti, miszerint a Makay Dániel halála által megüresült esperesi hivatal betöltése végett a szavazást elrendelte s a beadott szavazatoknak f. évi július 23-ik napjára rendelt felbontása alkalmával, — az összesen 38 érvényes szavazatból Szabó Endre csicséri lelkész nyert 33, — Szabó József eszenyi lelkész 4, — és Orémus Dániel nagydobronyi lelkész 1 szavazatot.

Ezen jelentésből egyházmegyénk örömmel értesülvén arról, hogy Szabó Endre csicséri lelkész a legtöbb, — majdnem

általános szavazattal választatott el, annál fogva esperesül elválasztottnak nyilvánítja s hivatalába beiktatását elrendeli.

7. Világi elnök úr az elválasztott esperesnek tanácskozásunk helyére – köldöttség által meghívását indítványozza.

Az indítvány közhelyesléssel fogadtatván, az elválasztott esperest tanácskozásunk helyére meghívni Virág József és Magyar József egyházitanácsbírák, Németh Péter és I. Szabó Endre lelkészek; Horváth Dezső és Köröskényi Elek világi tanácsbírák kérettek fel.

8. Nagytiszteletű Szabó Endre elválasztott esperes úr tanácskozásunk helyén a küldöttséggel együtt megjelenvén, Szabó József helyettes esperes és Bacskai Sámuel aljegyző által üdvözöltetett, egyszersmind helyettes esperes a hivatal jelvényét, a pecsétet átadta; mire az elválasztott esperes székfoglaló és beköszönő beszédét megtartotta.

Melynek megtörténte jegyzőkönyvbe vezettetni rendeltetik.

9. A fennebiek szerint elválasztott esperes, — a neki közértelemmel felajánlott hivatalt elfogadván, világi elnök indítványára az eskületételre felhivatván, azt a gyűlés színe előtt ünnepélyesen letette.

Mely szinte jegyzőkönyvbe iktattatni rendeltetik.

10. Nagytiszteletű Szabó Endre úr esperesi hivatalát elfoglalván, e hivatalt illető irományok és tárgyak átadásának szüksége állott elő.

Az esperesi hivatalt illető minden irományok és tárgyaknak átvétele és Szabó

Endre esperes úrnak átadásával Szabó József, Virág József, Bernáth Zoltán és Felföldy Ödön tanácsbírák azon megjegyzéssel bízattak meg, hogy az egyházmegyei pénztárhoz tartozó könyvek és irományok a többiektől elkülönítetvén Virág József egyházmegyei pénztárnoknak, — leltár mellett adassanak át.

11. Szabó Endre egyházmegyei főjegyzőnek esperessé lett elválasztása folytán az egyházmegyei főjegyzői hivatal megüresedvén.

Ennek betöltése végett a szavazás elrendeltetett.

12. Szabó Endre egyházkerületi népiskolai bizottsági tag esperessé választatván, helyette

Szabó József egyházmegyei tanügyi bizottsági elnök választatott meg.

13. Olvastatott az ungvári egyház nevében 14 egyháztag által aláírt s beadott folyamodvány, melyben előadják, miszerint egyházuk kivétel nélkül csak egy jelölt Szabó Endre csicseri lelkészre gondolva, — másokra nem is célozt, s ezen óhajuk széles körben ismeretes lévén, az ungvári lelkészi állomásra sokan nem pályáztak, — kik máskülönben pályázatukat benyújtották volna; és miután Szabó Endre egyhangúlag elválasztott lelkész lemondásával óhajuk meghiúsult, — tekintve, hogy a kijelöltek közül — ez idő szerint — egy iránt sem reménylhető az egyhangú megállapodás, s ez alapon a választás csak elégedetlenségre s az egyház békéjének felzavarására vezetne, — mely körülmény az egyházi kormányzat előtt közönyös nem lehet, — a közérdek és belbéke megóvása szempontjából — lelkészi állomásuk betöltése végett új pályázat kiírását elrendelni kérik.

Beható tanácskozás után, miközben többen a kérelmet törvénnyel ellenkezőnek nyilvánították.

Az egyházmegye a fennforgó körülmények tekintetbe vételével az ungvári egyház kérelmének helyt adott.

Ezen határozat ellen Szabó József tanácsbíró a főtiszteletű egyházkerületre felelőbizetését azonnal bejelentette.

14. Olvastatott f. 1890. évi május 6—8 napjain Miskolczon tartott egyházkerületi gyűlés 115. pontja, melyszerint Makszán György és társai sárospolyánkai lakosok, — egyházmegyénknek múlt évi szeptember 8-án Tarnóczon tartott közgyűlése 19. sz. a. hozott határozata ellen, — egyházmegyénk mellőzésével lefolyamodást adtak be.

Ezen lefolyamodás azzal tétetett át egyházmegyénkhez, hogy azt az előiratokkal felszerelvet erjessze fel ezen évi őszi közgyűlésére.

A fentidézett és neheztelt egyházmegyei határozat felterjesztetni határozatott.

15. Olvastattak a magyarországi ev. ref. közalaphoz intézett segélykérvények, és pedig :

I. Egyházak kérvényei.

1. B ó s. 2 istálló, magtár, szekérszín, 2 sertésól, tűz által elpusztított lelkészi épületek felépítésére, a templomtetőnek egészben és a lelkészlak részbeni befedésére kér 400 frtot.

Minthogy ezen egyházban 28 családnak mindene megégott, s 2 éven át árvíz által károsult, ajánlatik 400 frtra.

2. C s a p. Az építésfélben levő, — új helyen épített iskola és tanítólak bevégzésére, az iskolahely vételára kifizetésére, minthogy 1946 frt adóssága is van, kér 300 frtot.

Ezen folyton építkezni kényszerült, — igyekezete mellett is adósságokkal terhelt

egyház iskolája bevégezése és a belhely-
árának kifizethetésére ajánltatik 300 frtra.

3. C s e p p e l y. Templom kijavításra kér 400 frtot.

E nagy károkat szenvedett igyekvő
kis egyház ajánltatik . . . 400 frtra.

4. K. H. H e l m e c z. Paplaképítésből eredt adóssága
törlesztésére kér 300 frtot.

Mint csekély népességű, más feleke-
zetűek által környezett igyekvő egyház
ajánltatik 300 frtra.

5. M i n a j. Építkezésből eredt adóssága törlesztésére
kér 500 frtot.

Mint segélyek által fenntartott missioi
egyház ajánltatik 500 frtra.

6. K.-R á t h. Paplaképítés és földvételeből eredt adós-
sága törlesztésére kér 200 frtot.

Ezen csekély népességű, másfelekeze-
tűek között levő egyház ajánltatik 200 frtra.

7. N a g y - S z e r e t v a. Igen régi temploma kijavítá-
sára kér 400 frtot.

Szláv ajkú, szegény, kisedd egyház,
évenként árvíz által rongálva, ajánl-
tatik 400 frtra.

8. Z á h o n y. Toronyépítés, templomfedés és falak-
javítására, paplakfedésre kér. 300 frtot.

Ajánltatik 300 frtra.

II. Lelkészek kérvényei:

1. Pazar István iskei lelkész, adóssága kifizető-
sére kér 650 frtot.

Mint adóssággal terhelt, nagycsaládú
öreg lelkész ajánltatik . . . 150 frtra.

2. Rásky Endre vajkóczi lelkész kér . . . 100 frtot.

A 84 éves elgyengült agg lelkész-
nek káplánt kell tartani, teljesen világta-
lan nevének ápolóra van szüksége, csekély
jövedelmének alapja földbirtok, mely sem
a múlt- sem a jelen évben jövedelmet nem
adott, vagyona nincs, melegen ajánltatik
a kért 100 frtra.

3. id. Szakal István szeretvai lelkész kér . . . 150 frtot.

Vizszabályozás által földje ártérre,
így csaknem értéktelenné lett. 6 gyer-
mek neveltetése nehezült vállaira, mint
segélyre szorult melegen ajánltatik 150 frtra.

4. Benedek János f-reviscei lelkész kér . . 150 frtot.

Aggkora, nagy családja, csekély
jövedelme és tüzkárból eredt adóssága
miatt ajánltatik 150 frtra.

5. Morvay József kis-ráthi lelkész kér . . . 100 frtot.

Csekély jövedelmű, nagycsaládú lel-
kész ajánltatik 100 frtra.

6. Nagy Sándor kis-dobronyi lelkész egyszer
mindenkorra kér 300 frtot.

Földje a múlt évben semmi jövedelmet nem adott, mégis az özvegynek a felszámított jövedelem felét ki kellett fizetnie, ajánltatik 300 frtra.

7. Hegedűs Sámuel bajánháza lelkész egyszer mindenkorra kér 150 frtot.

Mint csekély jövedelmű, károkat szenvedett, ajánltatik 150 frtra.

16. Olvastattak főtisztelendő és méltóságos Püspök urnak esperesi hivatalunkhoz küldött körlevelei; nevesen 806. sz. a. A tanítók lapszerkesztési engedélye tárgyában. Ajánlva csak pótolhatlan okmányok küldessenek.

A levélpostai küldemények és csomagok küldéséről; továbbá az 1868. LIII. t.-cz. 12. §-a végrehajtása tárgyában kiadott miniszteri rendeletet közli;

938. sz. a. A népiskolákban a polgári jogok és kötelességek, hazai alkotmánytan tanítása rendeltetik.

Az izraeliták keresztelésénél megtartandó rendeleteket közli.

K. Nagy Sándor „Büntető törvény példákban“ című könyve megvételre ajánltatik.

1183. sz. a. A Károli szobor leleplezési ünnepély idejét tudatja.

A f. évi tavaszi konvent jegyzőkönyve és a magyar prot. irodalmi társaság évkönyve megküldetik.

1237. sz. a. A kivételes nősülési engedélyért folyamodványhoz melléklendő családi értesítő bélyegilletékét tudatja.

A magyar kir. államvasutak gépgyárában készített cséplő gépeket ajánlja.

Ezek mind körözve lévén, tudomásul szolgálnak.

17. Az egyházkerületi pénzügyi választmány f. évi márczius 25-én tartott számvevőszéki jegyzőkönyve 27. p. a. felhívja egyházmegyénket, hogy ha valamelyik egyház a biztosító intézettől kiadott kimutatásban foglalt biztosítási díjtól különböző összeget fizet, az eltérés okát az egyházlátogatók a rovatos íven tüntessék ki.

Esperesi hivatal felkéretik a főtiszt. egyházkerület ezen határozatát az egyházlátogatóknak utasításul adni.

18. Ugyanaz 80. sz. határozatával felhívja egyházmegyénket, hogy a mennyiben a tolesvai Nagy Gedeon alaplól kapott 100 frtnak csak egy része 10 frtról küldetett be nyugta, annak többi részéről a nyugták pótlólag terjesztesse nek fel.

Esperes úr felkéretik az ezen tárból segélyezettektől a nyugtákat beszerezni és illető helyre felterjeszteni.

19. Nagy Sándor k.-dobronyi lelkész a f. évi márczius 4-én Szürthében tartott egyházmegyei közgyűlés 49. sz. határozatára, melyben a kis-dobronyi egyház előjárósága útasttatott, hogy a lelkésszel egyetértve minden lehető kövessen el az egyházat terhelő anyagi zavarok megszüntetésére; jelenti, hogy az egyházmegye utasításához képest minden célra vezető eszközt felhasználtak, ami jó eredményt ígért, s már most a zavarokból kibontakozás biztosnak látszik; de egyszersmind az egyház azon kérését terjeszti elő, hogy közalapi járuléka azon okból, mert a megajánlott 42 frt helyett 27 frtnál többet — részint a közelszegényedés, részint a híveknek a községből eltávozása következtében kivetni nem képesek, — leszállíttatnék.

A jelentés tudomásul vétetvén, megahagyatik az előjáróságnak, hogy a megkezdett úton tovább haladva, azoknak névsorát, — kiken a közalapi tartozás be nem hajtható, — indokolt jelentés kíséretében az esperesi hivatalhoz terjeszse be.

20. Ugyancsak Nagy Sándor k.-dobronyi lelkész kéri az egyházmegyét, hogy nyújtson segédkezet azon 34 frt 89 kr. behajtásához, melylyel özv. Jakab Istvánné a k. dobronyi egyháznak tartozik.

Utasítatik az egyház-elöljárósága, hogy a 34 frt 89 kr. követelést per útján vegye meg az illetőn.

21. Ugyanaz jelenti és jelentését hiteles okiratokkal támogatja, hogy özv. Jakab Istvánné követelése, melyet a k.-dobronyi egyház némely tagjai ellen formál, részben ki van fizetve, részben bevehetetlenné vált.

Tudomásul vétetik.

22. A gálóczi egyház előjárósága a f. évi tavaszi közgyűlés 50. sz. a. útasított, hogy a kútépítésre nyert 50 frtot; a szeretvai pedig az építésre nyert 70 frtot kijelölt céljára fordítsák.

Mindkét egyház előjáróságának felelősség terhe alatt meghagyatik, hogy a nyert összegeket a kijelölt célra haldéktalanul használják fel.

23. A szeretvai lelkész jelenti, hogy a f. évi tavaszi közgyűlés 45. sz. határozatának, melyben útasított a s.-pólyánkai egyház előjárósága, hogy iskola épületüket tűz ellen biztosítsák, elégtételt.

Tudomásul szolgál.

24. A pályini egyház előjárósága a f. évi tavaszi közgyűlésből az ungvármegyei m. kir tanfelügyelő 2380. sz. megkeresése folytán 68 sz. a. útasítván, hogy szűk tantermét kiépítse és taneszközökkel lássa el; jelenti, hogy iskoláját addig nem nagyobbíthatja meg, míg az egyházmegyétől magtárépítésre szükséges 200 frt segélyt meg nem kapja, mert csakis a magtár kiépítésével nagyobbíthatják meg az iskolát azon térfogattal, mely jelenleg a tanító kamaráját pótolja.

Sürgetőleg útasítatik az egyház előjárósága az iskolát kellőleg megnagyobbitani s azt felszerelni, mert csakis az esetben remélheltnek egyházmegyei segélyt,

ha az átalakítást munkába veszik, az építési anyagot beszerzik s erről az esperesi hivatalhoz indokolt jelentést adnak be.

25. Móre Gábor jenkei lelkész a f. évi tavaszi közgyűlés 68. sz. határozatára, melyben meghagyatott a jenkei egyház előljáróinak, hogy szűk és felszeretlen iskolájukat kiépítsék s taneszközökkel lássák el, — jelenti, hogy a megbízásnak eddig eleget nem tettek, mert egyházi magtár építésével vannak elfoglalva, azonban ígérik a hiányok pótlását oly mérvben, a mint az egyház anyagi ereje engedni fogja.

A jelentés tudomásul vétetik és a foganatosított javításokról a jelentés bevértatik.

26. Fellöldy Ödön tanácsbíró és Németh Péter tarnócei lelkész a f. évi tavaszi közgyűlés 73. sz. a. megbízattak ifj. Kenyhercz István pallói lakosnak templomszék iránti perét megvizsgálni. Jelentik, hogy a kérdéses ügy a pallói egyház előljáróinak közbejöttével, — a panaszló megelégedésére elintéztetett.

Örvendetes tudomásul szolgál.

27. Pazar József szelmenci lelkész jelenti, hogy a f. évi tavaszi közgyűlés 77. sz. rá vonatkozó határozatának azért nem tett eleget, mert az egyházmegyeileg kinevezett főgondnok lemondása alkalmával kifejtett, s az egyház zavarát előidéző okok vele írásban nem közöltettek.

Esperes úr felkérőtik, hogy az általa választandó világi tanácsbíróval — ezen már sok év óta tartó zavaros ügyet a helybeli lelkész és egyháztagek közbejöttével intézze el.

28. Vágó István gálocsi lelkész, ki — mivel a nagydobronyi gyűlés azon határozatának, melyben tisztéül tötetett az egyház adóügyéről jelentést tenni, — eleget nem tett

5 frt bírságban marasztaltatott el, — azzal indokolva, hogy esperesünknek szóbeli jelentést tett, ezen jelentést elégnek tekintette, — magát a reá rótt 5 frt bírság fizetése alól felmenteni, — illetőleg a mennyiben azt már lefizette, visszatéríttetni kéri.

Miután kérvényében beismeri, hogy írásbeli jelentést nem tett, holott erre volt kötelezve, az 5 frt bírság iránt beterjesztett kérelme figyelembe vehető nem volt.

29. Móré Gábor jenkei lelkész jelenti, miszerint Ung-megye kir. tanfelügyelőjének főtisztelendő Püspök úrhoz 794. sz. a. tett, s elintézés végett leküldött azon felterjesztése folytán, miszerint intézkedést kíván az iránt, hogy a kereszti leány egyház iskolája tanszerekkel látassék el, — a pinkóczi iskola pedig kipadoltassék, — ő tárgyalta az ügyet a kereszti l. egyház híveivel az iskola felszerelése iránt, de azon meggyőződésre jutott, hogy a kevés számú szegény hívek erre nem képesek. A mi a pinkóczi iskolát illeti, annak kipadoltatása eddig csak azért maradt el, mert a híveket a szorgos mezei munka igen elfoglalta, de a munka megszűntével az ügy rendbehozatik.

Mindkét jelentés tudomásul vétetvén Köröskényi Elek tanácsbíró és Móré Gábor jenkei lelkész kiküldetnek a kereszti l. egyházba, iskolaügyének lehető rendbehozására

A pinkóczi egyház előjárósága pedig megsürgettetik, hogy az iskolát padoltassa ki. Ugy erről, mint a kereszti iskoláról a jelentés bevérik.

30. Fűrjész Sámuel kereszti tanító öregsége folytán beállott elgyengülése következtében hivataláról lemond, hivatalának betöltése iránt intézkedést; egyszersmind a mennyiben az állami nyugdíjintézetbe túlhaladott kora miatt fel nem vétetett, évi segélyben részesítést kér.

Tekintettel hosszas tanítói pályájára, az évenkénti segély számára megadatik.

Megüresedett előkönyörgői állomásának betöltése az esperesi hivatal figyelmébe ajánltatik.

31. Oláh Kálmán ásványi előkönyörgő tanító, kinek szemei végkép elhomályosultak, — iskolai és egyházi teendők végzésére képtelenné válván; kéri az egyházmegyét méltóztassék mellé egy segédlelkészt — az egyházi és iskolai teendők végzésére, — általa felajánlott 100 frt díj és teljes ellátás mellett, — mihez azonban ágynemű, mosás és világítás nem értendő, — rendelni.

Ezen ügy esperes úr jogkörébe tartozván, intézkedésre felkéretik.

32. Özv. Dr. Hercz Mórné ungvári lakos, ki az egyházmegye tulajdonát képező Horváth Mária féle házat bírja bérből, kéri a 600 frt bért 500 frtra leszállítani.

A kérvényben kifejtett indokok nem igazolván az engedelmény szükségességét, ez okból a kérelem figyelembe nem vétethetik.

33. Pataky Pál volt főiskolai szénior, mindkét lelkészi vizsgáról szóló jeles bizonyítványait bemutatja, s kéri magát az ungi egyházmegyébe bekebeleztetni.

Bekebeleztetik és Móró Gábor jenkei lelkészhez segédlelkészül rendeltetik.

34. Varga Imre a vajáni egyház gondnoka jelenti, hogy néh. Lengyel Andrásné által, — az egyháznak végrendeletileg hagyományozott, — mintegy 7 vécásnyi ingatlant a rajta levő házzal együtt, — azon okból, mert a nevezett terület évente csak 20 frtot jövedelmezett, míg az által az egyház tetemes adóssága egy részét törlesztheti és évente 35 frtot

takaríthatnak meg, — 520 firtért eladta, kéri az egyházmegyének ezen adásvevéshez hozzájárulását.

Az eladás helybenhagyatik, de egyszersmind meghagyatik az előjárásnak, hogy a vételárból származott összeget az egyház adósságának törlesztésére fordítván — eljárásáról az esperesi hivatalnak jelentést tegyen.

35. Németh Péter tarnóczi lelkész — alapúl útalva a b. e. Horváth Mária által hagyományozott ház tiszta jövedelmére — Ungváron egy leánynövelde felállítását, — s annak létesítése végett javaslat beadására bizottság kiküldését indítványozza.

Hogy Ungváron leánynövelde állíttassék fel, egyházmegyénk elvben elfogadja.

A b. e. Horváth Mária által adományozott ház jövedelmét, — ha és a mennyiben a végrendelet szellemével nem ellenkezik, e célra fordíttatni engedélyezi.

A leánynövelde felállítása ügyében szükséges munkálatok mielőbbi megkészítése és betervezésére Bernáth Dezső elnöklete alatt: Szabó József, Bernáth Zoltán, Horváth Dezső, Patay Gyula, Ábrahám István, Virág József tanácsbírák és Németh Péter küldettek ki.

36. Pazar István lelkész és Sipos András gondnok az iskei egyház nevében engedélyt kér, hogy az iskei koresma birtokot az egyház javára megvehessék.

Az egyházmegyei ügyvéd tanácsa és közreműködése mellett megengedtetik.

37. Az eszenyi egyház előjárói, — az egyház tulajdonát képezett, és az ásványi határban levő „Tóhát“ nevű dűlő eladásáról szóló adásvevési szerződés megerősítését kérik.

Kérésüknek hely adatik és esperes úr az adásvevési szerződést megerősítési záradékkal ellátni — meghatalmaztatik.

38. A lelkész kijelölő bizottság megbízatási ideje letelvén, annak tagjaiúl

Esperes úr elnöklete alatt: Orémus Dániel, Horváth Dezső és Jászay Mihály rendes, — Szabó József és Bernáth Zoltán póttagokúl lettek egy évre ismét megválasztva.

39. Olvastatott Szabó József tanügyi bizottsági elnök — iskoláink szellemi és anyagi állásáról jelentése.

Ezen nagy munkával és szakértelemmel szerkesztett jelentésből — mint közérdekűek és intézkedést igénylők — következők tüntettetnek fel:

A 39 iskolát fenntartó egyházban van összesen 20.332 lélek. Iskola köteles 6—12 éves 2651; 191-el több, mint tavaly. Iskola gyakorló 2396; 173-al több, mint tavaly. 6—12 éves nem jár: 255.

Ismétlő iskolaköteles 976, jár 865, 85-tel több, mint tavaly, holott az iskolakötelesek száma most 72-vel kevesebb; nem jár 111.

Osztályzatra nézve:

6. osztályú van 13; 5-tel több mint tavaly.

5. osztályú van 13; 4-el kevesebb.

4. osztályú van 12; 2-vel kevesebb.

2. osztályú van 1; mint az előbbi évben.

Szellemi állásra nézve:

K i t ű n ő k: A nagy-dobronyi, — Szentimrey Ferencz; Eszenyi, — Kertész János tanító és Szabó István s. lelkész;

Csapi, — Váczy Sándor;

Csomonyai, — Dicső Endre;

Ucsicséri, — Bóczér István;

Palágyi, — Balog Dániel;

Ungvári, — Laky József tanító és Kovács Kálmán s. lelkész ;
Zahari, — Bakó László — tanítók vezérlete alatt. Összesen — 8.

Dicséretesek : A kis-dobronyi, — Kőszegi István ; ásványi, — Pazar Kálmán s. lelkész ; záhonyi, — Szabó Albert ; nyarádi, — Vass György ; veskőcezi, — Vass Ádám ; n. kaposi, — Sulyok János ; vajáni, — Lázár István ; bési, — Kozma József s. lelkész ; mogyorósi, — Láczy József ; ptruksai, — Enyedi Lajos ; tarnócezi, — Németh Péter lelkész ; botfalvai, — Nagy Simon ; szürthei, — Mesko János ; kis-gejőcezi, — Matulay Pál ; bezői, — Kassay Károly ; jenkei, — Balog Gábor ; pályini, — Mesko Gáspár — tanítók vezérlete alatt. Összesen = 17.

Kielégítők : A szalókai, — Kovács István ; salamoni, — id. Maksa József ; pallói, — Kiss Lajos segédtanító ; kis ráthi, — Karabélyos Gyula ; n.-gejőcezi, — Csengery Jenő ; k. h. helmezi. — Záhonyi István ; pinkőcezi, — Csomár József ; s.-polyánkai, — Marikovszky Lajos ; lucskai, — Soltész Károly ; solymosi, — Könyves Mihály ; szeretvai, — Riczko Dániel — tanítók vezérlete alatt. Összesen = 11.

G y e n g é k : Az ágteleki, — Böszörményi János ; kereszti, — Fürjész Sámuel ; reviscei Lisznyay Elek — tanítók vezérlete alatt. Összesen = 3.

Midőn ezek osztályozását előterjeszti, megjegyzi, hogy a szürthei, veskőcezi és zahari iskoláknál, — viszonyítva az iskolák eddigi állásához nagy előhaladás mutatkozik, és hogy különösen Bakó László zahari tanító nemzeti nyelvünk terjesztéséből kiváló előmenetelt tanúsított, úgy hogy méltán sorakozik a magyarosításnál eddig legnagyobb eredményt fel-

mutatott, — és azért nem csak teljes elismerést, de jutalmat érdemlő bezői tanító Kassay Károlyhoz.

Megjegyzi továbbá, hogy a bajánházi, mokcsa — kerészi és iskei községi iskolákban, valamint Ágteleken a vallás erkölcsi kiképzés nagyon elszomorító képet nyújt; Szeretván visszaesés tapasztaltatott, a szerzetvai körben általában a vallás és éneklés nem helyesen taníttatnak, Jenkén az értelmes tanítás nincs meg; végre Helmecezen az iskolaállása minden bírálaton alól áll.

A tanítólak: jó 32, — rossz 7 helyen.

A tanterem: törvényszerű 33, és nem 6 helyen.

A felszerelés: kellő 10, — hiányos 29 helyen.

Faiskola: rendezett 13, rendezetlen 10, nincs 16 helyen.

Egyházmegyénk örömmel értesül a választmányi elnök úr jelentéséből arról, hogy a nevelés ügye a mostoha viszonyok közt is előre halad, nem mulaszthatja el elismérését kifejezni a nagy-dobronyi, eszenyi és csapi tanítóknak, kik a reájok bízott rendkívül nagyszámú gyermekek kiképzésénél egészségek és életök kockázatásával bár — bámulatot felköltő eredményeket mutatnak fel; de nem tagadhatja meg elismerését a palágyi, csomonyai, csicséri, ungvári és zahari tanítóktól sem, kik iskoláikat szinte kitűnő állásra emelték.

De valamint kötelességének tartotta az érdemnek megadni, a mi megilleti; úgy másrésről nem mulaszthatja el a kielégítő és gyenge iskolájú tanítókat kötelességeik pontos teljesítésére figyelmeztetni, különösen pedig a helmecezi tanítót — Záhonyi Istvánt komolyan, — úgy kötelessége teljesítésére, mint magaviseletének megjavítására — különbeni elmozdíttatás terhe alatt meginteni.

A mennyiben pedig jelentésből egyházmegyénk azon szomorú értesülést veszi,

hogy a bajánházai, mokcsa-kerészi és iskei községi, — az ágteleki és a szeretvai körben levő felekezetünk iskoláiban a vallás erkölcsi kiképzés igen elhanyagolt állapotban van, — a gyermekek vallásos oktatását — illető lelkészeknek szigorú köteletségévé teszi.

Ezek után teljes elismeréssel adózik egyházmegyei közönségünk — jelentéstevő Szabó József választmányi elnöknek a népnevelés terén kitartással gyakorolt fáradozásáért, s az iskolaügyet továbbra is buzgóságába ajánlja.

40. Szabó József tanácsbíró előterjeszti, hogy Ungváron jelenleg csak helyettes lelkész lévén, ez a lelkészi teendők és az intézetekben szükséges vallásitanításon felül, — felekezeti iskolánkban — az eddig segédlelkészek által végzett fél-napi tanítást is nem teljesítheti; tekintve, hogy ugyanazon tanteremben eddig csak félnap tanított a tanító, a másik fél-napon pedig a segédlelkész, kéri, hogy a tanító egésznap tanításra köteleztessék.

A mennyiben az ungvári lelkészi állomás nemcsak betöltés, hanem szervezés alatt áll, — addig is, míg ez történik, a tanítás — különösen a vallásitanítás ügye hátramaradást nem szenvedhetvén, — az ungvári tanítónak kötelességül tétetik, hogy a segédlelkésznek — egyházmegyénk által megajánlott összegből még kiutalandó díjazás mellett, eddig a segédlelkészek által tett kötelességet pontosan teljesítse.

41. Missiói jelentés csak a jenkei körből adatván be.

Útasítatnak a missiói körlelkészek, hogy jelentéseiket minden őszi közgyűlésünkre adják be.

42. A f. évi szeptember 14-én Gönczön megtartandó Károli emlék leleplezési ünnepélyre elmonetelöket bejelentették: Szabó Endre esperes, Kovách Károly egyhm. gondnok, Patay Gyula, Bernáth Dezső, Bernáth Zoltán, Felföldy Ödön tanácsbírák, Bacskai Sámuel aljegyző, Németh Péter, Szöllösy Ferencz, ifj. Maksa József lelkészek, Sulyok János tanító.

Az ünnepélyen megjelenendők esperes és egyhm. gondnok urak vezetése alatt — egyházmegyénk képviselétével megbízatnak.

43. A f. évi szeptember 16-án Sárospatakon tartandó őszi egyházkerületi közgyűlésre egyházmegyénk képviselőiül

Szabó Endre esperes és Kovách Károly egyházmegyei gondnok urakon kívül: Szabó József, Bernáth Zoltán, Patay Gyula, Jászay Mihály tanácsbírák és Bacskai Sámuel aljegyző küldettek ki.

44. Jövő tavaszi közgyűlésünk helyéül

Sorrend szerint Nyarád jelöltetett ki.

45. Mindezen jegyzőkönyvi pontok Szürthén 1890. október 8-án

Meghitelesítették.

J e g y z e t t é k : *Bacskai Sámuel* egyházmegyei aljegyző :
az 1—18 és 34—45 pontot.

Homoki Antal egyházmegyei aljegyző :
a 19—34 pontot.

JEGYZŐKÖNYVI TÁRGYMUTATÓ.

1. Helyettes esperes úr imája után gondnok úr a gyűlést megnyitja.
2. Egyházi képviselők igazolása.
3. Makay Dániel elhunyt esperes emléke megörökítettetik.
4. Ungvármegye törvényhatósági bizottságának részvét-irata Makay Dániel esperesünk elhunytá alkalmából.
5. Helyettes esperes jelentése.
6. Esperesre beadott szavazatok eredménye.
7. Szabó Endre elválasztott esperesért küldöttség megy.
8. Szabó Endre esperes üdvözlötetik és székfoglaló beszédet tart.
9. Szabó Endre esperes az esküt leteszi.
10. Az esperesi irományok és tárgyak átadásáról intézkedés.
11. Főjegyzői hivatal betöltése végett a szavazás elrendeltetik.
12. Szabó József egyházkerületi népiskolai bizottsági tagúl megválasztatik.
13. Az ungvári egyháznak új pályázat hirdetés engedélyeztetik.
14. Makszán György és társai felebbezése.
15. Közalaphoz intézett kérvények.
16. Már körözött püspöki leiratok.
17. A biztosító intézet kimutatásától eltérő befizetésekről.
18. A tolcsvai Nagy Gedeon alapra vonatkozó nyugták pótlása.
19. Nagy Sándor jelentése a k.-dobronyi egyház ügyeiről.
20. A kis-dobronyi egyház 34 frt 89 kr. követelését per útján hajtja be.
21. Özv. Jakab Istvánné követelése alaptalan.

22. A gálocsi és szeretvai egyházak a nyert segélyt czéljára fordítsák.
23. A s.-polyánkai tanítólak tűz ellen biztosítottatott.
24. Pályin iskolája nagyobbitására útasítottatik.
25. Jenkei iskoláról intézkedés.
26. ifj. Kenyhercz István panasza elintéztetett.
27. Esperes úr a szelmenczi zavarok elintézésére felkéretik.
28. Vágó Istvánnak az 5 frt bírság el nem engedhető.
29. Kereszti I. egyházba küldöttség megy. A pinkóci egyház iskolaügyét hozza rendbe.
30. Fűrjész Sámuel tanító lemondása. A kereszti I. egyház betöltésére esperes úr felkéretik.
31. Oláh Kálmán helyettesítéséről esperes úr intézkedik.
32. Dr. Hercz Mórné kérelme figyelembe nem vehető.
33. Pataky Pál segédlelkészül bekebeleztetik.
34. A vajáni egyház földeladása helybehagyatik.
35. Ungvári leánynövelde ügy küldöttségre bízatik.
36. Az iskei egyház birtok vétele.
37. Az eszenyi egyház adásvevési szerződése megerősítettik.
38. Lelkész jelölő bizottság választása.
39. Iskoláink állásáról tanügyi elnök jelentése.
40. Laky József egész nap tanítson.
41. Missiói jelentések az őszi gyűlésre adassanak be.
42. Károli emlék ünnepélyen egyházmegyénk képviseltetik.
43. Egyházkerületi gyűlésre képviselők választatnak.
44. Jövő tavaszi gyűlésünk helye.
45. A jegyzőkönyv hitelesítése.

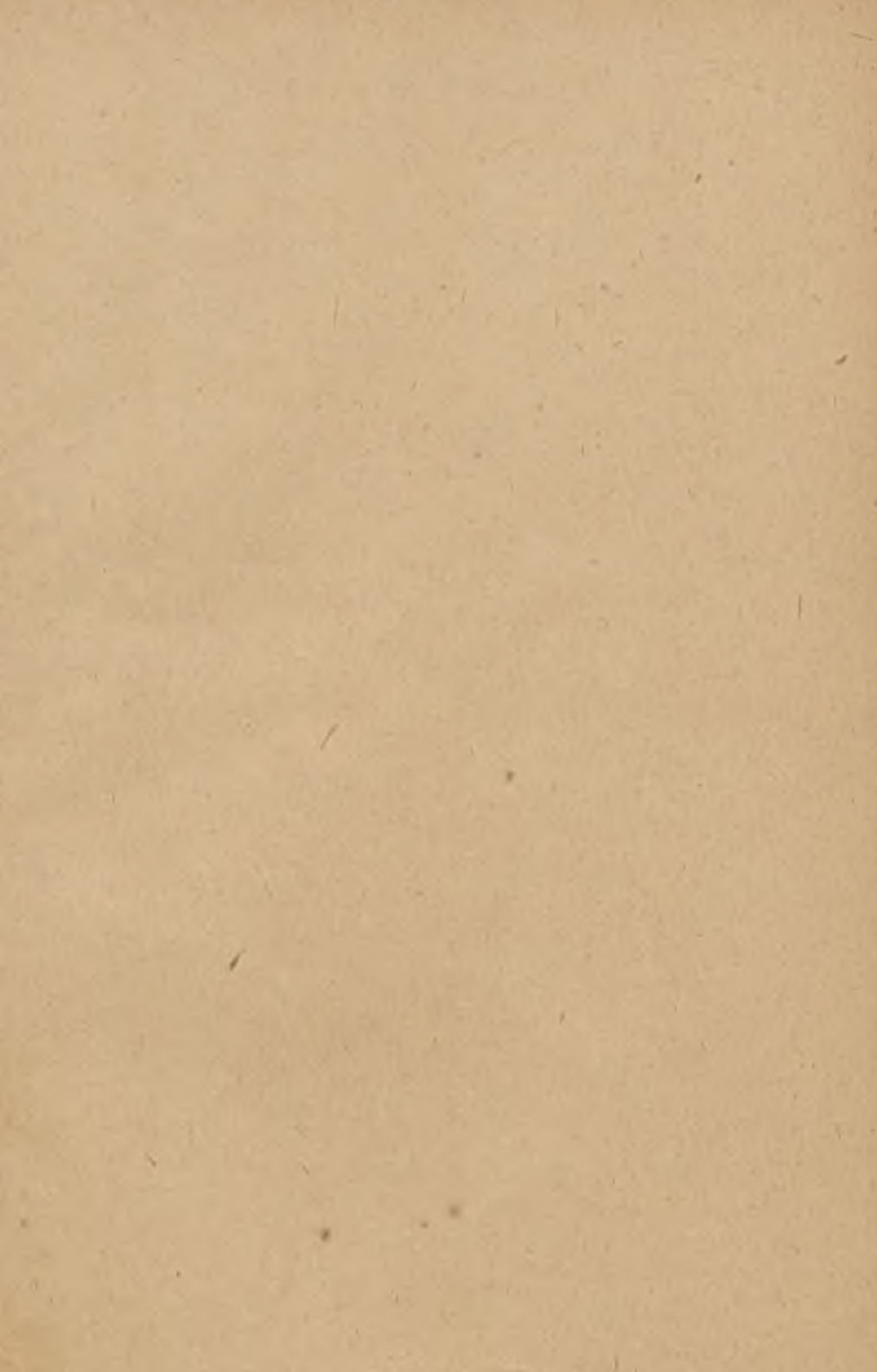
BETŰRENDES TÁRGYMUTATÓ

- Ábrahám Istvánt 35, 39.
Bernáth Dezsőt 35.
Bernáth Zoltánt 10, 35, 38.
Egyházakat általában 39.
Egyházkerületet 6, 9, 12, 13, 14, 15.
Esperest 10, 11, 17, 18, 27, 30, 31, 34, 37, 38.
Eszenyi egyházat 37.
Felföldy Ödönt 10.
Fürjész Sámuel 30.
Gálocsi egyházat 22.
Hegedüs Sámuel 39.
Hegyi György e. m. ügyvédet 36.
Dr. Hercz Mórét 32.
Horváth Dezsőt 35, 38.
Iskei egyházat 36.
Jakab Istvánt 21.
Jászay Mihályt 38.
Jenkei egyházat 25.
Kende Pétert 4.
Kisdobronyi egyházat 19, 20.
Köröskényi Eleket 29.
Laki Józsefet 40.
Missioi lelkészeket 41.
Móré Gábort 29, 33.
Németh Pétert 35.
Nyarádi egyházat 44.
Oláh Kálmánt 31.
Orémus Dánielt 38.
Pályini egyházat 24.
Pataky Pált 33.

- Patay Gyulát 35.
Pazar Istvánt 39.
Pinkóczyi egyházat 29.
Szabó Józsefet 5, 10, 12, 35, 38, 39.
Szeretvai egyházat 22.
Szeretvai iskolaikör lelkészeit 39.
Szöllősy Ferenczet 39.
Ungvári egyházat 13, 40.
Vágó Istvánt 28.
Vajáni egyházat 34.
Virág Józsefet 10, 35.
Záhonyi Istvánt 39.

1871